

[Aksel Larsen.]

at i Danmark ville man under ingen omstændigheder tillade fremmede tropper, medmindre de blev undergivet dansk jurisdiktion. Det ærede medlem siger, at det vil han gerne diskutere ved en anden lejlighed og på et andet sted, for noget sådant foreligger ikke i dette tilfælde. Jo, det foreligger netop i dette tilfælde. Vi beskæftiger os med en del af Danmark, og i forslaget til kriminallov for denne del af landet siger man oven i købet, at der skal være fremmed jurisdiktion. Ja, måske kunne man endda tale om det, hvis man havde sagt: den fremmede jurisdiktion skal kun gælde på baserne, ved amerikanernes militære anlæg; derudover skal der naturligvis være dansk jurisdiktion. Men man vil altså her gennem understregning ved ændringsforslaget udtrykkeligt sige, at ligegyldigt hvor i Grønland nogen, der på nogen måde er kommet til Grønland i forbindelse med de amerikanske militære anliggender, begår en lovovertrædelse, er han under amerikansk jurisdiktion og ikke dansk. Det viser jo ikke alene, hvor hurtigt man har forladt det, man i fjor forsøgte at bilde befolkningen ind var socialdemokratiets ufravigelige betingelse for at tillade fremmede styrker på dansk territorium; ikke alene dokumenterer man derigennem, at man ikke mener så meget med det, når man ved højtidelige lejligheder siger: Grønland er ikke mere en koloni, men en del af Danmark. Men det rejser samtidig i al sin skarphed spørgsmålet om, hvorvidt regeringen og folketingsflertallet har vilje til at opretholde Danmarks suverænitæt på sit eget område, eller man ikke har vilje til det.

Vore betænkeligheder er ikke blevet mindre ved det, der er blevet sagt, siden vi sidst havde ordet; de er blevet større. Vi vil naturligvis modsætte os ændringsforslagene ud fra de grunde, jeg her har anført.

Frederik Lynge: Et længe tiltrængt og savnet lovforslag er endelig ved at blive en realitet, nemlig kriminalloven for Grønland. Det er rigtigt, som den højtærede statsminister sagde i sin fremsættelsestale den 22. oktober i fjor:

„Medens der således ikke består nogen væsensforskel mellem grønlandsk og dansk opfattelse af, hvad der er strafbart, be-

står der derimod betydelige afvigelser mellem dansk og grønlandsk opfattelse af, hvordan man skal behandle de mennesker, der begår forbrydelser.“

Hernede i Danmark benyttes der fængsel og andre foranstaltninger overfor forbrydere, når det gælder afsoning af straffe, men som det også blev sagt: i Grønland omgås man forbrydere, medmindre de er farlige for deres omgivelser. Ja, for det første var behovet for fængsler måske dengang ikke ret stort, og Grønland havde dernæst ingen midler til at iværksætte den slags foranstaltninger, som man hernede havde haft længe.

Men lad mig straks i denne forbindelse have lov til at nævne, at man i Grønland navnlig i den tidligere tid, selvom man dengang ingen skrevne love havde, respekterede sædvanesikke, overleveringer m. v., som håndhævedes af de store angakut — åndemane — og storfangere samt andre dygtige erhververe, hvis ord og handlinger er som uskrevne love blandt landsmændene i Grønland på de steder, de er; dem handler man efter og respekterer. Tilmed kunne forsøg på forseelser og forbrydelser ikke altid skjules af den ganske simple grund, at man navnlig på de små pladser kendte hinanden personlig, og heller ikke på baggrund af kirkens myndighed blandt befolkningen, navnlig i den første tid efter missionens indførelse. Moralen blandt grønlænderne var der ikke så meget i vejen med dengang. Det var først, efterhånden som civilisationen fik indpas i Grønland, at kriminaliteten voksede.

Omkring 1780erne, da inspektorerne oprettedes i Grønland, skete det heller ikke så meget for grønlændernes skyld, men vel nok mest af hensyn til fremmede hvalfangere og danske i Grønland. I inspektorerne fandtes de eneste jurister i landet, og de blev ansat bl. a. som skifteforvaltere og dommere. Så fik man i Grønland — lidt efter oprettelsen af forstanderskaberne — såvidt jeg husker i 1872, en retsplejeordning, hvis regler de bestående forstanderskaber fik myndighed til at udøve. Denne første retsplejeordning for Grønland — for grønlænderne — regnede så at sige kun med to former for forbrydelser, nemlig tyveri og fosterdrab, der dengang var snart sagt de eneste ofte forekommende tilfælde af forbrydelser i Grønland. Allerede dengang